

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár Vizi utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezdődik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. Egy végtelentl nehéz lég nyomása, érzik Európán, hasonló ahhoz, mely a természetben a jégesőt megelőzi. Nem népek, nem pártfördékek, hanem világforradalomtól évszázadok óta az idők méhében növő, s historiai alakulások által az embrioi állapotból már megfogamzásra érni látszó eszme megszületése miatt aggódnak. Ez eszme: Európa újra szervezése.

Mintán a nemzetiségi eszme lett az ürtgyílt vett jelszó, mely ezeltűti századok alatt a germanisatióban, utóbbi időben a panszlaviszmus terjedésében, s legközvetlenebbül Napoleon pályájával az európai latin elemnek a szlávval versenyző gyors megalkulásában nyilatkozott — tisztán látható, hogy három nagy nemzetiség képezi az európai egyensúly főbb pontjait: a szláv, a german és a latin.

Az apróbb nemzetiségek vagy faji vagy politikai rokonszevek, vagy geográfiai viszonyok kényszerítő befolyásánál fogva egyikhez vagy másikhoz gravitálnak, magukra ily nagy elemek közt teljes és kizáró önállósággal nem maradhatnak.

Legfontosabb ily nemzetiség a magyar. Ez magában is nagy erőt képez, egy tizedét az orosz-szlávnak; de évszázados alkotmányos intézményei által, ellenkező szerkezetű szövetség nemzetiségek közt, kétszeres erejét a nagy elemekből hozzácsináló népek rokonszeve.

Föntosságának legnagyobb nyomatókat pedig az adja, hogy egyedül ez a nemzetiség vágja ketté a szlaviszmus szélső határait, s gátolja azt, hogy a panszláv hatalom akkora legyen, melylyel többé semmi európai nemzetiség sem mérkőzhethetne.

Ezen elhivatása szerint a magyar az európai egyensúly azon középpontjához tartozik, melyet a german elem foglal el; és azon nemzetiség erejét kiegészíti a nélkül, hogy rá nézve amaz ártalmas legyen, mert míg a politikai szükségesség a német és magyar közt erős kapcsolatot alkotott, a nemzetiségi amalgamizálás éppen a kettő közt leglehetősebb. Ezt a tapasztalat bizonyítja.

Ezen felfogás alapján nemcsak a mi nemzeti utópiánk, de mindinkább európaivá válni kezdő nézet az, hogy éppen közép Európa érdekében az a két szélső nemzetiség közép súlypontját képezhesse, szükségesebb egy erős, vagyonos, mivel, s szabad intézmények által a közte lakó vegyes népek rokonszevét kiérdemelhetni képes magyar nemzetiség, mint a germán elemnek természetes szövetségese s előbástyája.

Es ezen felfogás igen természetes, ha meggondoljuk, hogy 50 millió szláv van a szomszéd Oroszbirodalomban, 6 millió a szomszéd Törökbirodalomban, és 15 millió magában Ausztriában.

Hogy a panszlaviszmus eszméjének a múlt évtizedben kifejtett erős lendülete meg nem zavarhatná az európai egyensúlyt, azt leginkább annak lehetett köszönni, hogy Ausztria

különböző történelmi alapokon fejtett országokból álló birodalomt, s így a szláv népek nem egy tömegben lakva egyes országrészek határai közé szorultak, hol népességek az ország többi népességéhez kisebbségben áll — az eredetileg szláv tartományokat kivéve. Így például Magyarországon négy s fél millió szláv fajú nép van, s annyira elválva egymástól, hogy már egymás nyelvét sem értik, míg magyar öt s fél, oláh két s fél, német másfél millió lélek van, s így a nemzlávok nagy többségben állanak. A mi az általános birodalomra nézve másikat áll.

Ezen helyzetben lelheti magyarázatát az, hogy az osztrák belpolitikából a Stadionféle centralizáló rendszer kivetített, s az országok történelmi viszonyaira tekintet lön igérve. És ez igen esélyes gondolat, mert hisz a monarchia egysége nem a központosításban, hanem az egy uralkodó legmagasabb személyében birja kezességét.

Ezen felfogást látjuk külföldi, s kiválólag a német és angol lapokban, melyek nagy buzgalommal kezdték tárgyalni Ausztria feladatát.

A mióta Napoleon Szavoya semleges részeinek is bekebelezéséhez fogott, s politikája mellett az orosz buzogni látszik, nagyon fel van ellene ébredve a gyann, s az angol publicisták szeretnének egy erős monarchiát látni a H a b s b u r g h á z koronája alatt, s a bundban egy erős Németországot; mely két nagy hatalom kettévágja a szláv és latin elemnek lehető világalalmát, s ellene álljon a napoleoni tervek tulhajtásának, melyek által már a Rajnát, majd Belgiumot, majd keletet, s elvégre egész Európa függetlenségét fenyegetve látják. De e politikuskok egyszersmind épp ez érdekéből szükségesnek látják Olaszország egységét is, s szeretnék, hogy Ausztria kárpótálás mellett mondana le Velenczéről, és így testéből kivetve a békületlen elemet, s a dunamenti népeket a történelmi alapokon megnyugtatta, erősítse meg magát, hogy egy európai coalitio az ő fegyveres erejére egy, mint azon morális erőre, melyet egy lelkesült nép közvéleménye biztosíthat — egyaránt számíthatson. Ezen nézetet leginkább az „Economist” körvonalozza, a ki ehhez köti egy angol-osztrák szövetség lehetőségét. — És ugyanezen vélemény mind általánosabb kezd lenni a németországi lapokban, annyira, hogy az Allg. Zeit. közlelbről tüzetes tárgyalás alá veszi a kérdést, s legelőbb is Velencze ügyéről egy nyilatkozik, hogy egyedül Velencze birtoka biztosíthatja Ausztria kezén déli-Tirolt, s az istriai-dalmatiai partokat, s szeretne az iró oly strategistát látni, ki Dalmatiát és Istriát, Verona, Mantua és Velencze birtoklása nélkül védeni tudná; az angol s német projectum másik oldalára nézve az Allg. Zeit. minden indoklás nélkül csak annyit mond: „Egy ugynevezett szabad Magyarországot Ausztria ethnográfiai viszonyait teljesen összezavarná, s nem volna egyéb, mint a dunai tartományok gyors eloroszosítása.”

Ha az előbbi argumentatio erővel bír, de az utóbbi

nem értjük, s nem tudjuk mióta lett egy természeti a szabadság eszméje az oroszosítással. Ellenkezőleg azt hisszük, hogy a szlaviszmus terjedésének éppen az alkotmányos szabadság vehet gátot, minthogy csakis ennek osztályosságáért mondhatnak le egyes szláv néptörzsek azon panszláv államokról, melyeket végre is az orosz autocratia járma alatt érnének el.

A mint könnyen felfoghatjuk, a békeszerető magyarok vágyainak is a fennebb említett angol s német publicisták felfogása körében kell forognia Magyarországra nézve, ezért mondhatta a National pesti levelezője, hogy „Magyarországon nincs conspiratio, a mit a magyar tesz, azt nyíltan teszi.” Mert a magyart nem viszketez, hanem elvek vezeték, s ha tán ezek hibásak, e hibát a német és angol publicisták is osztják.

Ezért kelhetett ki ugyanezen levelező azon forradalmi proclamatiók ellen, melyeket a lapok értesítése szerint a Pesten elfogott ifjakkal kaptak volna, s a mire nézve e levelező azt jegyzi meg, hogy azon proclamatiók tisztán fiatal agy szüleményei, s abban sem benn levő notabilitásoknak, sem a magyarok külföldi barátainak nincsen részök, miután benn lázadási szándék nincsen, kiennél pedig szintén csöndes magatartás ajánlatik. „Les lettres que nous recevons de temps en temps de nos amis de l'étranger prechent plus que jamais la patience.” (Azon levelek, melyeket időről időre külföldi barátainktól kapunk, most inkább alánljak mint valaha a békétfelvetel), így írnak Magyarországból a „Nationalnak, a miből látható, hogy Európa egy mély agalom befolyása alatt áll; a mi az újabb idők történelméből kifolyólag igen természetes, s látható az is, hogy a magyar békés uton, s oly eszmék terén akarja létét biztosítani, melyeket az európai németfajuk sajtója is érvényesnek állít.

Politikát nem lehet pillanatnyi lelkesedésre, sem pillanatnyi gyűlöletre építeni. Nektünk magyaroknak ugy mint az osztrák-németeknek, s általában egész Németországnak nem szabad elfelednünk a german és magyar elem ellenében a panszláv propagandának a múlt évtizedben leleplezett ezéleit, s azon német journalisták, kik nemzetiségünk ébredésének jelenségeit veszélyesnek tartják, kik egy tollban, egy szük nadragban jiszót németek képzelnék, nagyon távol állanak saját nemzeti politikájuk alapos felfogásától, valamint azok is, kik a horvátok s ráczok testvéri közöledését a magyarokhoz kanacsall szemmel nézik, nagyon hibáznak, mert hisz inkább örvendeniük kellene, hogy e szláv fajhoz tartozó népek, nagyobb súlyt kezdenek fektetni a történelmileg kifejtett kapcsolatra, mint egy új panszláv nagyságra, mely eszme egykor ugy elragadott volt minden szláv fajut. Ha ezen politikuskok csak két évtized történelmével számot vetnek, szívökből kívánnahatják, hogy a közös uralkodó bármelyik népéhez vonzódjék a szláv az északi mag-

MARI.

Beszély, id. DUMAS után D. D.

IV.

A hely színén.

(Folytatás.)

Kocsink alágörgött a hegyről, s gyors fordulatot tön, hogy egyenesebb utba térjen. Ezen kanyarodás közben Ravenczky háza előtt haladtunk el, nem állhatam meg, hogy föl ne tekintsek; a szegény nő ablakában áll a mozdulatlanul, mint egy szobor, s nem is köszöntö minket.

— Hajts! hajts! — kiálta Zodomirezky a kocsinak. Ez volt egyetlen tanujale annak, hogy ő látta Marit.

Zodomirezky parancsára repülni kezdtek a lovak. Megelőztük rögtön a többi fogatot, s egy kised erdő alá érkezünk, mely az ellenfél és a tanuk állomásán volt kijelölve, mielőtt a véglegesen kitűzött hely színére mennének.

Mikaelovich Andrej közvetlenül utánunk érkezett meg.

Öt percnyi idő multával mintegy husz főre menő csoportot alakítunk.

Stamm még nem érkezett meg. — Várjuk be Stamm-ot — monda Belayef őrnagy az ezredesi segédhez, ki indítványozta, hogy a „testvérek sirjához” mennénk; ő bizonyosan nem fog soká késni.

Megnézte óráját.

— A határidő öt óra, s most még öt perc hja az öt órának.

— Im ott jön! — kiálta Mikaelovich Andrej, kezével a másik ut irányára mutatva, mely a hegy alján vonult azon hely felé, hol mi valánk.

Valóban egy lovak közeledett vágatva, ki előtt villámgyorsan robogott egy kocsi.

A lovak Stamm volt, a kocsinban tanui.

— Uram! — monda Zodomirezky — azt hiszem indulhatunk a „testvérek sirjához,”

midőn minden előre elvan már intézve, úgy hiszem felesleges a párbaj feltételeinek eldöntésére jelt helyen időznünk.

Leszállottunk a szekerekről s lovokról, minthogy csak gyalog lehetett tovább menni, s megérkeztünk a párbaj színterére.

Zodomirezky e sirok egyikére állt.

En egy szekérnyék vittem, melyben Zodomirezky pisztolai valának.

A tér, hol a két sir emelkedik, elég nagy vala; az éjhomály még nem oosolt végképp el onnan, de a fák lombjain áttörő nap első sugarai elkezdék azt felvilágítani.

Csakhamar szekérbőgőst hallánk, ők valának a kikkre vártunk.

Megérkeztek a térre. Stamm jött elől, kezében egy pisztolos szekérnyét tartva.

Köszönté Zodomirezkyt s a tisztet, szekérnyekéjét a földre tette s szólott:

— Ki fog vezényelni uraim?

Az ellenfelek s tanuk a tiszt felé fordultak, kik megzavarodva nézték őket.

Senki sem ajánlkozott, ki sem akará kimondani e rettenő szót: három! mely egyik bajtársuk halálát fogja okozni.

— Őrnagy! — monda Zodomirezky Belayefhez, — kérem önt tegye meg érettünk e szolgálatot.

Az őrnagy vissza nem utasíthatva a felhívást, intett hogy elfogadják azt.

— Legyen ön szives kijelölni a tért, — folytatta Zodomirezky, átnyujtva nekem szabályját, s levette felső öltönyét, — s aztán ha a tér kijelölve lesz, töltsenek pisztolokat.

— A mi az utóbbi illeti, az felesleges, — monda Stamm, — én elhoztam pisztolaimat, az egyik megvan tölve, a másikban csak lőpor van.

— De ön ismeri saját pisztolait? — monda Pravidne.

— Mit ér az? — monda Stamm, — Zodomirezky ur fog választani.

— Jól van, — monda Zodomirezky meghajta magát, — legyen kívánsa szerint.

Belayef kivonta kardját, s felítte a földbe

a „két testvér” sirja közé, egyenlő távolságot mérván ki a két sir közt; aztán egy más tiszt szabályját kérve el, azt hasonlóan felítte szemben az előbbit.

Egyetlen lépésnyi köz maradt a két szablya közt.

Mindenik ellenfélnek a szabályok mögé kellett állani kinyujtva felfegyverzett kezét.

Ily módon mindeniknek szívéhez hat hüvelyknyi közelségben állandott az ellenfél pisztolosöve.

Mialatt Belayef végzé az előkészületeket, Stamm leoldá kardját s levette felöltönyét.

Stamm bajsegédei felnyiták a pisztolos szekérnyét. Zodomirezky oda lépve, habozás nélkül választá egyiket, melyet legközelebb talált.

Azután helyet foglalt a feltűzött szablya mögött.

Stamm vizsgálódva szemlélte őt; de Zodomirezky arcának egy idegszála sem zavart meg, semmi látszata sem mutatkozott rajta valamely felindulásnak; s magatartásán legkisebb erőltetés sem látszott.

Nyugodt bátorság, s akaraterő tűnt fel magatartásán.

— Rajta rajta! ő derék! — mormogá Stamm. És kezébe véve szekérnyéből a Zodomirezky által ott hagyott pisztolt, helyet foglalt a másik szablya megett, szemben ellenével.

Mindkettő halvány, de mindkettő szilárd vala. Stammot jól megvizsgálva, észre lehetett venni szemén bizonyos nyugtalanságot; de a mint a rettenő szempillantás elkövetkezett, Zodomirezky tekintetén kiengesztelhetlen elhatározás sugárzott.

Pravidne nagyon fel volt indulva, arca kigyult, s láthatólag szenvedett. Arczom kifejezésének is különönsnek kellett lenni, mert ugy érzem, hogy egy heg fekszik szívemen.

— Rajta rajta őrnagy! — kiálta Pravidne Belayefnek.

Balayef előlépett.

Mindenkinek tekintete reá szegződött;

számlálták lépteit, mint számlálják a másodpercet az emberek élet és halál közt.

— Megállott a bajvivók előtt.

— Készen vannak önök uraim? — kérdezé.

— Önre várunk őrnagy ur, — szólának egyszerre Zodomirezky és Stamm.

S mindkettő pisztolát ellenfele szívének irányzá. Halálesönd lön köröskörül. Csak a madárkak énekeltek az erdő csalitjai között, mely m. e. negyven lépésnyi távolságra volt a párbaj színterétől.

Mit érdekelt az uristen e vidám dalnokait az emberek villongása? Ők nem gondoltak másra mint a szerelemre.

A mely esend közepette az őrnagy szavának hangja visszhangzék, s bórzádállyal tölte mindenkit.

„Egy!” — kiálta ő.

Majd hasonló szünetköz után:

„Kettő — három.”

Hallható volt a mint Zodomirezky pisztolának kakasa rácsattant a gyújtólakra.

Aztán látható lön a lőpor ellobbanása, de a tüzet dördülés nem követte.

A szél széthordá a füstöt.

Stamm nem lött, s folyvást ellenfele meléinek segezve tartá pisztolát.

— Lőjjen ön! — monda Zodomirezky teljesen nyugodott hangon.

Pravidne, ki kivont szabályját jobb kezében tartá, átdobta azt baljába görcsös mozdulattal.

Nem önt illeti a vezénylet Zodomirezky ur, — monda Stamm, — ellenben engem illet elhatározni, ha lövök-e vagy sem. Egyébránt hogy mit teendek, még nem tudom, ez attól függ mit fog ön nekem felelni.

— Szóljon tehát ön, de az ég nevére, sietve.

— Legyen nyugodott, nem fogok visszavélni türelmével.

Mindnyáján élénken figyelnek.

(Folytatjuk.)

nes elől, és hogy minden egy magyar nadrág helyett kettőre legyen szükség nemzeti szaporodása s terjedése miatt. A valódi és mélyebben számító német politikus előtt mindig tisztelt volt a magyar nemzetiesség, mert csak ez lehet az ő védőbástyája. És ez igen természetes, mert ha a mi fejünk felett a szlavizmus árja egyszer valaha össze fog futni, azt utánunk mindjárt a német nemzet siratandja meg. Ezen felfogásnak tulajdoníthatjuk, hogy utóbbi időkben a nagy németországi sajtó melegen nyilatkozik rólunk.

Ezt érzik a german fajú s ahoz vonzó angolok is. Ők Napoleon szövetségét szükségesnek látják, éppen az orosz hatalom túlterjedhetése miatt, de egyszersmind szükségesnek tartanak közül erős hatalmakat, melyek ugy a latin mint a szláv elem együttes túlhatalmának lehetőségét ellensúlyozzák, s ezen felfogás alapján közös uralkodó házuk legfontosabb jelvényeül tekintik a magyar koronát.

Ezen helyzetben van a magyar nemzet jövőjének keze. Nekünk végtészerűleg, s az európai egyensúly érdekében biztosítva van nemzeti jövőnk, s annak kifejlését siettetés s katasztrófák által kockáztunk nem szabad.

Ez azon politikai irány, mit a magyarnak mindaddig követni kell, míg rendkívüli események által élethalál viadára nem kényszerítetik. A mitől Isten óvja e nemzetet.

Igaz volt Széchenynek, mikor vizsgálni kezdé 1825 tájt, ha vajon van-e a magyarban fenntartó erő? s ugy találta, hogy ezen erő az ő nemzetiessége. Valóban ez végtészerűleg van arra bízva, hogy kelet és nyugot közt a középület képező német elemmel vállatva az emberiség szabadságának biztosítóját szolgáljon. És pedig a német elemnek épp akkora szüksége van reánk, mint minékünk reájuk. 70 millió szláv van Németországon innen, 62 millió latin (francia 35, olasz 27 millió) rajta túl, s német csak 46 millió. Ebből mindent érthetni.

Előterjesztés a cs. k. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulat 1859-diki évi munkálatairól 1860-ik évi április 10-kén társulati elnök gróf Mikó Imre ur ő nagyméltósága elnöklelte által tartott közgyűlésén.

Midőn e társulat igen tisztelt tagjai most ismét becses jelenlétükkel szerencsétlenül e teremtet, számot veendő az intézet életműszereinek a közelebb elenyészett, keletkezése óta 16-dik, újabb szerkezete 10-dik éve alatti sáfarkodásáról, nem kis örömmel szolgál, most újból folytonosan növekedő figyelemmel közelebbi talákozni; midőn ezen társulatnak csak is ily módon sikerülhetett igénytelen kis csemetéből, minden más hasonlú, de nem hason alapu testvéreitől, fokként dűsből lombozatu növényre fejlődni, melynek árnyéka alatt a sorsapásoktól üldözöttek menhelyet, az élet viszonyosságai által megszorultak enyhét találnak; s így mindenikük az élet folytatására új erőt meríthessen.

Az elenyészett évtőlvan hazánk ezen intézetének nemcsak tanúságos volt, hanem nem kis mértékben megpróbáltatására is szolgált. Mert midőn egyfelől ügyletének minden ágazata szemlalomásti gyarapodásnak örvendett, midőn az azelőtti évről fennmaradt díjazásokban részesült tagok nyugtái, melyek a közelebbi múlt évi biztosításokérti járulékokat teljesen apasztották — nagy mennyiségben érkeztek be; ugyanakkor az elemek dúlái is, melyek szomorú következményeinek kölcsönös enyhítése ezen társulat feladata, oly mérvben uralkodtak, hogy az évi folyó díjbévetelt a kárfedezési szükséglet, kivált a jégbiztosítási ágban, jóval túlszárnyalta. Azonban az elővigyázatból fenntartott díjmaradványok, s a tartalék tőke segédelmével, sikerült az egyensúlyt fenntartani úgy, hogy a tisztelt tagok az év mostohaságát legkisebb mértékben sem kényszerültek érezni, valamint a társulat pénzeje sem szenvedett valami feltűnő gyengítést.

Társulatunk jégkármentesítési ügyletét, a két szakaszban együtt 2029 tagot számlált 1,209,343 ft 97 kr biztosított érték összegével. S midőn ezen mentesítési ág az azelőtti évihez képest 145 taggal, a biztosított érték 360,327 ft 92 kr-al gyarapodott, s évi bevétele az 1858-ról áthozott 17,127 ft 79 kr díjmaradványon és tartalék tőkéen kívül 34,326 forint 14 krajczarra, és így összesen 51,453 forint 93 kr-ra ment, mely összeg az azelőtti évit 12,473 forinttal szárnyalja túl, a károsultak száma is túlnyomó volt. 1858-ban ugyanis csak 124 tag szenvedett jégkárt 19,262 ft kártérítési összeg erejéig; most 326 tag kára, a költségek aránylagos mennyiségével együtt 35,702 ft 72 kr-t vett igénybe.

Vállalatunk második ága, a tüzkárelleni biztosítás folyvást nagyobb léptekkel közelebbi kitűzött céljához. Ezen biztosítási ág 1858-ban 5,785,903 ft biztosított érték összeg mellett 65,746 ft-ot összes bevételt mutatott fel, a közelebbi elenyészett évből már a 9,602 részes által biztosított érték 7,056,168 ft 61 krajczáig; s így a biztosított értékre vonatkozó együttes bevétel 70,632 ft 61 krajczáig; tehát a biztosított érték 1,270,265 fttal, a bevétel pedig 4886 fttal növekedett. Tüzkárt szenvedett 154 tag, 27-től több mint 1858-ban, kiknek kártérítése a kezelési aránylagos költséggránszszal együtt 45,791 55 kr-ra ment, mely összeg habár jóval felülhaladja az azelőtti évit, mindazáltal a jelen évre áthozott díjmaradvány és tartalék együtt 24,191 ft 88 krajczáig gyarapodott.

Ha az egyes biztosítási ágak külön levő tartalékjai, (melyek csak a díjbévetelt segélyezésére, osztalékokra azonban nem alkalmazhatók) nem szenvedtek csökkenést, mint ezen biztosítási ágban jelenleg látható, már magában örvendetes jelenség; mennyivel inkább az, ha erősbulését tapasztaljuk még akkor is, midőn az alapszabályok által kijelölt osztalékokbólki táplórása, mint jelenleg, hiányzott. Lássuk az 1858-iki évi ügyletben tanúsított jótékony befolyását; lássuk, hogy annak következtében csak 7955 forintot hozhatott át a közelebbi múlt évre, s most — mégis — egy maga 11,381 forint jelen évről áthozatalt mutat fel.

Az ügyleti költségek összege, melyet a különböző biztosítási ágak aránylag hordoznak, az egész bevételnek nem egész 22%-át teszi, tehát még mindig jóval alantabb áll a m. kormány által kijelölt legfőbbnél.

Említsék érdemelt a társulati pénzalap javára, évről évre

növekedő mennyiségben befolyó kamatjövődék, mely jelenleg már 1300 forint körül jár. A tisztelt társulat közhasznú célja, ezen ügyletág által, keletben van előmozdítva; midőn egyfelől ideiglenesen nélkülözhető pénzének egy részét a tartalék javára gyümölcsözteti; másfelől a társulati tagok elsőbbségi joggal bírva, a szokásos elővigyázat mellett, szükség esetében annak segédelmére támaszkodhatnak, a kölcsönért fizetett kamat saját érdekük érdekében elsőre szolgál.

E tárgygyal összefüggőleg nem mellőzhetjük hallgatással azon megismertető bizalmat, melyben e társulat igazgatósága részesülni szerencsés volt. Három tekintélyes erkölcsi testület s több egyesek tettek le koronként különböző pénzüsségeket a társulat pénztárába ideiglenes kamatoztatás végett. Ekkép keletkezett a jelen számadásban új rovat „letétemény” címe alatt.

Vessünk még egy általános tekintetet azon összes vagyon mennyiségre, mely ezen 11,631 részesből álló társulatnak kölcsönös általma alatt, valamint az összes pénzerőre, melyet annak irányában kifejtett.

A biztosítások mindkét ágában érték összeg: 8,265,512 ft 58 kr. melyből az év végével 5,073,141 „ 58 „

érőnek biztosítási tartalma lejárván átjott az 1860-dik évre 3,192,368 „ — „

Azon biztosított érték összeg fedezésére 123,404 „ 42 „

összes bevétel 8,480,824 „ 42 „

melyhez még hozzá adván a részvény tőkét helyettesítő díjpótlási kötelezettségek értékét jégkármentési ágban 98,300 „ — „

tüz kármentési ágban 377,000 „ — „

együtt 475,300 „ — „

tehát a társulat összes pénzeje 598,704 „ 42 „

mely az előbbi évit 88,000 forinttal haladta felül.

Igy tehát 11,631 részes által 8,265,512 ft-ra növekedett biztosított érték összeg ellenében, csaknem 600,000 forintnyi összes kezesség könnyen kiszámíthatólag tanúsítja, hogy e társulat azon egyetlen, melynek növekedő risikójával egyszersmind kezesség alapia is folytonosan terjed; s ekkép nemcsak tisztá emberbarátias elvénél fogva méltó a legnagyobb pártolásra, hanem kifejezhető erejéért is, mely a biztosított vagyon tömegben eshető legrendkívülbb elemi csapások esetére oly magas fokú biztosítékot nyújt, minőt hazánkban csak ez egyetlen társulat képes felmutatni.

Adakozások a közczélokra. (Vége.) — Némely városokban és megyékben az adakozókkal úgy vagyunk csak, mint a kis város szokott lenni a színházal, mely mind ugyanazon nézőközönséggel találkozik! mi is, ha az ilyen (csak szükség alkalmakkor megnevezendő) városok és megyék részéről az adakozók névsorát bíráljuk, többnyire ugyanazon jók tisztelet méltó neveivel találkozunk, kik közül némelyek tudnak eseteket, — hogy még kamatra fölveit kölcsön pénzszel is adoznak.

És honnan származik az előbbi közönyösség a közügyek irányában? ha gyöngöden akarjuk magunkat kifejezni, csak azt feleltethetjük reá, hogy az, részint hazánk jelen viszonyai helyes föl nem fogásán, részint álmentségen alapszik!

Hallottuk például, a ki azzal menté az üzlet embereit, hogy az üzlet pang; erre a sok közül csak azt az egyet jegyezzük ide, hogy a gazdaságt is elég sovány gyümölcsöket hoz; míg az üzlet embereinek e tekintetben azon előnyük van, hogy készpénzt forgatnak; sőt ha jótékony czélokra az országban szerteszét vigalmakat rendeznek, ők szedik első gyümölcsöket.

A ki pedig bármelyik osztályból azzal mentenő magát: hogy ennyi és annyi gyermeke van!... erre azt mondjuk, hogy az ilyen egyén annyival nagyobb tökélt kell hogy kamatoztasson utódai számára! Az így megmentődző elítélte az ősgörög és római történelem; mely utolsónál az olyan polgár, ki hazája iránti szent kötelességet teljesíteni vonakodott, nem is bitorolhatta a „civis romanus” sokat jelentő dicső nevet!... és még vagyunk győződve, hogy a kik a szükség idején nem szolgálták a közcéleket, az ilyeneket az éber közvélemény nálunk is meg fogja bélyegezni.

Nincsen itt semmi elfogadható méntesség sem az egyik, sem főleg a töképnzbitokos, valamint azon másik osztállyal is, mely időszakokként nyereendő készpénz jövedelemmel rendelkezhetik! minden méntesség vagy csak ámulás, vagy ámitani akarák; mert a koldusok kivételével minden osztálybeli ember elég tehetős arra, hogy tehetőségéhez mért bár csekély adakozással is, a köz czélok előmozdítására befolyand.

Hozzá kell hát szokni minden jóarvát polgárnak azon gondolathoz, hogy jövedelmünk egy bizonyos része nem a miénk; az a hazáé kell hogy legyen! ez, az idők által reánk kivetett olyan erkölcsi adó, melyet közönyösségével senki meg nem tagadhat; mert ha mi büszké vagyunk arra, hogy ősünk sok kiontott drága vérről mentették meg a nyugati civilizációnak hozzák is eljutott kifejlődését, akkor kötelesség nekünk is mindnyájunknak, bárcsak vagyoni áldozatainkkal arra törekedni, hogy a következő nemzedék reánk is — mostan időkre — hasonlóképpen büszke lehessen, és a legközelebbi eldőlők emlékeztetést megálhassa!

Igy gondolkozunk mi akkor, midőn az irodalom pártolására, és a közös hazában: az erdélyi színház, Múzeum és gazdasági egyesület; valamint a magyarországi tudományos akademia háza és tőkeje stb. gyarapítására azokat, kik még ahoz nem járultak, egyesült erővel, valódi tehetőséghez mért adakozásra és arra hívjuk fel: hogy a magas kormány által is üdvösnek és helyesnek nyilvánított ezen intézetek célját, a ritkábban olvasni szokott, és kevésbé értelmes osztálylaj is megösmertetni, és azt közreműködésre bírni törekedjenek.

Határozza az ugyanis minden honpolgár erős akarattal, önmegtagadással s kitartással arra magát: hogy még hazájának elkerülhetetlen szükségai fedezve nincsenek, addig lemond elkerülhetetlen kényelmi vágyairól! és ezen esetben nemcsak a tervezett intézetek fognak gyorsan felvirágozni, hanem még újabb hasonló nemes törekvések is czélí érhetnek!

A történelem tanúsítja, hogy a mely nemzet nagygyá lett, a többek között mindig pártoskodás nélkül teljesítette az idők kívánalmait is; a mely pedig pártokra szakad, vagy az idővel nem halad: egyes családok mint országok egyiránt kitorul-

nek a történet könyvéből. Szemünk előtt foly a nagy tanúságot nyújtó gyakorlati szindarab.

Miért is mi akként vagyunk meggyőzve, hogyha számunkra a sors könyvében élet van meg fenntartva, azt elérni, de főleg utódainkra nézve maradandólag biztosítani az az egyik bizonyos mód, ha — az „együtt nem tartás” — ősi bűnünkől minden kérdésnél magasabulva: a nemzet közbizalmát bíró nagy észtehetségei által kimutatott korszerű nemes czélok elérésére, minden — egymáshoz szorosan és hiven csatlakozó — honpolgár, egyesült erővel viszi meg tiszteletadóját!... mert írva van: hogy a ki magán nem segít, azt az Isten sem segíti meg.

Hitünkkel vált végre az: hogy csakis úgy hódíthatjuk meg számunkra nemcsak a mívelt európai nemzetek közvéleményét, és közhetsülését, hanem még lehető ellenségeink tiszteletét és akaratát is: ha a század uralkodó eszméinek, s sz. európai közmívveltségnek már megbírált és kitisztult tanait, a hatalmunkban álló modorban mi is hirdetjük és elősmert templomait hazánkban is felépítjük! csakis így tehetjük magunkat méltóvá arra, hogy a polgáriusul európa mívelt népeival közt biztos és maradandó helyet foglalhassunk el: mit tölünk, mint — azon esetben — sorsát kiérdemelt és sorsát kiérdemelt és tekintélyét minden irányban megismertített nemzetlét senki sem is fog megtagadhatni! Kolozsvárt április 1. 1860.

Ujdonságok.

— Széchenyi temetéséről a „Pesti Hírnök” főmunkatársa így ír:

A nagy halott lakattal lezárt és lepecsételt koporsóban Bécsből a nemzetség jelen volt tagjainak, a gyászoló özvegy édes fiai, Béla és Ödön, mostoha gyermekei gróf Zichy Géza és Ilona, továbbá Széchenyi János és Gyula kíséretében április 10-kén Bécsből indult, 1/2 10 órakor este érkezett a sopronyi indóházhoz, hol a drága testet az elhunyt aggastyán testvéreinek Pálnak több fiai, a fönneemlített nemzetségi levéltárnok s a grófi ügyvéd Pap Károly és Némethy Imre színművész fogadták.

A polgarság Sopronyban óhajtott volna a koporsót faklyakkal kísélni a városon keresztül; azonban az engedély csak tegnap érkezett meg. Az erkeyle tehát a város elkerülésével egyenesen Czenkre vitélt, hol a grófi tisztség, ennek élén a johírú Hájnik János, s az elhunyt egykori jobbágyainak hálás tömege a legmélyebb fájdalom közt várakoztak, s a várkastély kápolnájában felállított, s czímereivel ékített ravatalra tették föl, hol a koporsó az április 11-dikén délelti 4 órára áttett temetésig az ifjú tisztség által felváltva s kivont karddal állottak tiszteleti őrséget. Ekkor még nem csak a temetésnek, de még a megtörtént halálzásnak híre sem jutott el két órai távolságon túl Sopronyban alól; hiszen különben százezerek lettek volna utolsó tiszteletül jelen, mert hazánkban nemcsak a szoros értelemben vett értelmiség, hanem a legutolsó póremler is szívében hordozza a pártalan nagy ember nevét. De a rögtönös daczára is közel 10 ezer emberből állott tegnap a temetési gyászkiéret, mert a sopronyi nép és polgarság, s velők a polgármester és városi tanács, tömegesen tödült ki a gyász helyére, és az összes nagy- és kisczenyi nép a közelebbi falvak népével processio alakban a dicsőült által újon fölépítelés végett lerontatni rendelt anyateplom romjaitól a várkastélyhoz, honnét a nagy halott, kizárólag a nagymennyiségű Széchenyi csemeték vállain a köztemetőben álló nemzetségi sírbolt kápolnájába, 400 fáklya s keserűen zokogó szívek kísérelében vitélt. Nevezetes az, hogy az e sírboltt kápolnában, melynek oltára az üdvözítő feltámadási ünnepének tiszteletére szenteltetett, a husvét hetében végzett ájtatókodás fejében VII. Pius pápa ő szentsége, mint Krisztus urunk helytartója, 1817-dik évi aug. 26-káról szóló s 1818-iki febr. 17-én újban megerősített bulla szerint a hívekre a teljes búcsú kegyelmét terjesztö ki. S e teljes búcsúban ez évben ezerényi ezerek részesültek, mert az üdvözültnek hamvai megszámlálhatlan népet vonzanak tegnap óta a kápolnába. Maig több mint negyvenezer ember vándorolt oda. A temetésről elkészettek közt nevezetesebbek Thurn-Taxis hg., Teleki Sándor és Kornis Ádám grófok, amannak sógora Földváry, a vas- és zalamegyei küldöttségek, melyek Sárvárt gyűltek össze, s élükön Bathiány Gádó gr., Puttyán Ödön és Jenő bárók, Bezeredy László, Inkey János, László és Kázmár, Horváth Vilmos, baltavári Horváth Ferencz, Koppányi Ferencz, Csillagh László, Bátor Géza, Szabó Samu, Brodánovics stb. állottak. Megható volt a mosonyi gazdaképző intézet növendékeinek sereg megérkezése tegnap Major Pál lelkes hazafi vezérlete alatt. De maga a megyei főnök Króner, az üdvözültnek egykori követtársa is, bár elkésve, a nagy ember sírjához sietett. A gyászoló özvegyen és édes fiain kívül a temetésen jelen voltak mostoha fiai közül Zichy Henrik, Géza és Rudolf grófok; mostoha leányai közül Ilona, Palavicini ögrófnő, és Julia Hunyadi grófnő. — Ezenkívül jelen volt 9 Széchenyi, t. i. János, László, Kálmán, Ferencz, Ödön, Pál, Gábor, Imre és Dénes; s két Széchenyi leány, t. i. Julia grófnő, M. Parry özvegye, s Dora gróf kasszony, a most legidősebb Széchenyi, Pál leánya; a családhoz tartoztak még gróf Festetics Dénes, az üdvözült egyik mostoha veje, és Horváth Felicia, Széchenyi Gábor grófnő. A magyar Akademiát a temetésen (miután nagy része a küldöttségeknek kellő időben nem értesült) képviselték: Dessewffy Emil gróf, Deák Ferencz, Károlyi György gr., Kemény Zsigmond b., Podmaniczky Frigyes b., Toldy Ferencz, Hunfalvi Pál, Lónyai Menyhért, Fabián István, Paur István, Zsivora György, dr. Arányi Lajos és Pompéry János. Ezenkívül még nevezetesen jelen voltak a temetésen: Zichy Ödön, Szapáry Antal, Károlyi Gyula, Pejácsevics Márk, Julián és Gábor, Dorsay, Wenckheim Antal és József, Festetics Agoston és Leó grófok, Babarczy Antal és fia, és Lopresti Árpád bárók, Urményi József, és Miksa, Zsedényi Eduárd, Klauzál Gábor, szentgyörgyi Horváth Antal, Bezeredy Pál, Lukács Mihály, Bohus János és László, Huszár Imre és László, Blaskovich Sándor, Kovács Sándor, Tasner Géza, ifj. Bertha Sándor és Simon János soprony-megyei főnök. A folyvást új vidéki hívekké népessült czenki sírboltt kápolnában az egész hét folyán engesztelt szent misé-áldozatok tartatnak; de ma délelőtt ünnepélyesen Sopronyban tartott meg a benozék templomában, az üdvözültnek fájdalomba merült egyetlen élő testvére Pál kívánatára, s a nagy templom tölönagis megtelt, a hálás sopronyi nép együtől egyig

osztóváz nemcsak a nemzetség, de az egész ország közös gyászában. A lángugárban uszó gyászravatalon csüngő özime-rekbl kénylő kettős kereszt a harmas halmon hangosan kiáltá, hogy a nagy halott az utolsó lehelletig egyedül s kizárólag a hazának élt. A vigasztalhallan özvegy grófné, fiaitól s több ifjú Széchenyitől s előkelő hazánkiától kísérve a mai délelti vonattal indult vissza Bécsbe, a gyászeset folytán teendő intézkedések végett.

Gr. Széchenyi öngyilkossága körülményeiről dr. Gör-gen az elhunyt nehány levelét közölve így ír végül:

„És ez így ment folyvást, halál fenyegetések a legártatlanabb s legpajkosabb trófékkal vegyítve. Mint a gróf az intézett levelek közül az elsőben igen helyesen megjegyzi, és valóban érezte, azon emberi és szeretetteljes bánásmód, melyben részesült, kedvencz foglalkozásának és szokásainak meghagyása, a folytonos közlekedés családjával és barátaival az egyedüli és legbiztosabb út volt életét kedvessé tenni előtte; ez a 12 év alatt megpróbált eszköz volt az uralkodó öngyilkossági eszmé ellen. Így élt ő ezen 12 év alatt nyugodtan és a körülményekhez képest boldogan. Odavitetelt, hogy azon számos és egyszerű öngyilkossági eszkek közül, melyek minden háztartásban fellelhetők, mint p. o. kős, zsinor, nyak- és zsebkendő stb. egyet sem használt fel. Így fegyvereket is vásárolt ajándékként fia számára, a nélkül, hogy azokkal magát megsértette volna. Márcz. 3-án magas helyen szükségesen találtatott szobájában rendőri vizsgálatot tartani; ezt báró Jósika régi barátjának halála követte, valamint Meskó grófnő halála, és a hozzá szintén közel álló Zsedényi udvari tanácsos elítélte; egész sora a csapásoknak, melyek őt mélyen megérintették s heletsége alapeszméjének új erőt adtak. Kedélye mélyen megrázkodott, s a 12 év óta folytonosan emlegetett öngyilkossági eszmék határozottabb alakot nyertek. Ekkor érkezett ideje annak, hogy a gróf ellen kény szer-rendsabályok alkalmaztassanak, s irányában a többi, öngyilkossági rögzsmében szenvedő betegeknek szokásos bánásmód követessék. De szemben az önmagokban beszélő tényekkel, miszerint neki meg volt engedve jószágait önmagának igazgatni, bevételei fölött szabadon rendelkezni, és hogy ő a társaság és a magas hatóság által egyiránt beszámítható emberként tekintet, tölem a kényszer-rendsabályok alkalmazására minden jogalap elvonatott, s nekem kizárólag arra kellett szorítkoznom, hogy az utolsó héten nejét, valamint fiait ismételt beszélgetések alkalmával többször sürgetőleg kértem, miszerint vegyék el tőle pénzét, aggasztó szreit, s így mindazon eszközt, melylyel elhatározását kivihetné, hogy így a család gondoskodása által az intézet részéről való szigorú örködés nélkülözhetővé váljék. De mielőtt ezen szomorú ügyben határozat történt volna, a szerencsétlenség megtörtént.”

A „P. H.” erre így ír: Dr. Gör-gen, ártatlansága bizonyítgatása miatt fészkelődve, a leggyengédlebb módon oly levelek közléséhez folyamodott, miket helyesebb leendett annak idejében az üdvözülnek családjával közölni. Már magában szomorú adat, ha a betegnek nagyobb bizalma van az orvos nejehez, mint magához a doctorhoz. S minket, kik véletlenül az illető egyéniségeket ismerjük, ezen körülmény nem lepett meg. Dr. Gör-gen mivel s gyengéd-lelkűtű derék neje mi ránk is kedvezőbb hatást tőn, mint Dr. Gör-gen személyisége, kinek látásakor soha sem tudtuk magunkat bizonyos (nem annyira félelem, mint) fagyosság hatása alól elvonni. Hihetőleg ugyanazt érezte Széchenyi is, valahányszor a doctor látta. — De dr. Gör-gennek kevesen fogják feledni Magyarországon a kérdéses levelekkel való eljárás, s a tekintetnélküliséget, melylyel takaróztatva végett a neje kezéből kicsikart levelek által a megholtat mintegy vádolja. Ily eljárástól Gör-gen urat a hála érzete is megóvhatta volna, mert e grófi betegének köszönhetné az utóbbi évtized alatt intézetének nem csak emelkedő híre, hanem jövedelmének igen nevezetes részét is. — Mi nem tudjuk, mi lett a megkezdett vizsgálat eredménye, melynek megindulásáról mi már mult szerdai számunkban szólottunk, s melyet a Wr. mult szombati esti lapja is megemlített, helyesen jegyezvén meg, hogy sajnálatra méltó dolog volt Gör-gentől, még a vizsgálatbevezése előtt a leggyengédlebb ter-mészetű magánlevelek közlése által igazolást kísérteni meg, mik pedig végre is tán éppen ellenkezőjét bizonyítják annak, mit sajátlag bizonyítani kellett. — S ha dr. Gör-gen azt állítja, hogy ő elég sokszor figyelmeztető a családot a történhető veszély jelenségeire; mi ismét jó forrásból hallottuk, hogy az illetők még pár nappal a catastropha előtt a doctor figyelmét s örködését nyomtatékosan felhívták. — De bár mi legyen a való, s a vizsgálat eredménye, a szerencsétlenség már megtörtént, s mi szórni szóra helyeseljük a „Presse”-nek az előzményekre vonatkozó következő nyilatkozatát.

„Ha Széchenyi István gróf halálának híre, szükségképp is igen méltán mely elszomorodást okozott nagy kiterjedésű körökben, a szenvedett veszteség felett: még fájdalmasabbá tette a nagy veszteséget az, hogy a gyászolt nem természetes halállal mult ki, hanem a kétségbeesés órájában maga vetett váratlanul véget, sokszorosan hányattatott életének.

Ilyen hír hallatára mindenkin azon gondolat veszt erőt, hogy az emberi sors nem változhatatlan folyása követel még a túlvilágba költözöttnek halálát és hogy a beteg még sokáig, s talán örömek között is élhetett volna, ha a balvégzetű tett per-cében nem lett volna egyedül. Aztán a kegyetlen véletleni vádoljuk, mely az elhunyt rokonait s barátait tudatlanságban hagyá annak szándoka iránt, s egészen kiürüljék a fájdalom poharát, midőn szemrehányásokkal halmozók el magunkat, hogy elmulasztók a kellő figyelemmel kísérést, s azáltal okozói vagyunk az elkövetett öngyilkosságnak.

De mit mondjon az ember, s hogy ne törjön ki a panasz a legkeresettebb kemény kifejezésekben olyan öngyilkosság esete fölött, melynél — igazat szölvé — azon ellenállhatatlan meggyőződés tölt el mindenkit, hogy a vesztelés tettet meg lehet vala gátolni, hogy az nem titokban forralt elszántság eredménye, hanem évek óta szándékozott azt elkövetni egy elme-beteg, ki azzal éppen nem tükölködött? Ilyen eset áll előtünk Széchenyi tetteben, ha megolvastuk dr. Gör-gennek nyilatkozatát, azon orvos nyilatkozatát, a kinek házában és felügyelete alatt 1848-ki szept. 8-ka óta élt Széchenyi gr. egész 1860. ápril 8-kaig.

Mi úgy látjuk, hogy dr. Gör-gen, ki bizonyára azt hívé, hogy ezen nyilatkozatában minden gyanúnak erejét vevő védelmet irt, csak az ellene emelendő vád tényállását írta meg. Egy magán-téboloda orvosa és tulajdonosa elismeri, bevallja:

hogy Széchenyi István gróf, megérkezése pillanatától fogva tizenkét éven át egész haláláig „elmebeteg”, „nagyértékben zavartelmű és beszámítás-keptelen” volt, hogy „betegsége öngyilkossági örkönés volt, mely soha sem hagyta őt el, és mindenkor előtört” és hogy az utóbbi hetekben egy sor csapás érte őt, melynek következtében „a tizenkét év folytán szünetlen kimondott öngyilkossági eszmék konkrét alakot öltöttek”. Mily rettenetes valómása ez egy orvosnak, ki mindamellett, hogy tudja beteget állapotát, meghagyta történni, hogy az képes legyen észrevétel nélkül löfégyverhez jutni, azt megöltesse és el-süthesse! Nem orvosok, mint mi is, nem képesek felfogni, hogy az orvos ilyen beteget minden szolgá nélkül hogyan hagyhatott egyedül, zárt ajtájú szobában; és csakis így lett az is lehetséges, hogy a szerencsétlen huzamosabb ideig már halva volt, mielőtt csak gyanította is valaki a megtörtént gyászesetet.

Hogy dr. Gör-gen azt hiszi, miszerint „a kényszereljárás minden jogalapjától megfosztatott, azáltal, mert a beteggel mind a társaság, mind a hatóság úgy bántak, „mint betudás-képességgel bíró emberrel” és hogy arra kelle szorítkoznia, Széchenyi nejét s fiait fölkérni, miszerint „a család gondoskodása által ténnek szükségtelemm az intézet részéről szigorú felügyeletet”; azonban, még mielőtt „elhatározás történe-tett volna”, megeseit a szerencsétlenség. Milyen védelmezke-dés ez egy örültek orvosa szájaiból! Dr. Gör-gennek kellett tudnia, hogy nem volt a kényszer-eljárásból való jogalap hiányá-ban, ha veszélyeztetve látta a beteg életét; neki tudnia kellett, hogy tizenkét év óta törvényes kötelessége lett volna arról gondoskodnia, hogy betegének betudás-képessége hatóságilag vizsgálat alá vétessék; tudnia kelle, hogy a törvények kötelességül szabják eléje amaz elővigyázati intézkedéseket elme-betegek számára, s midőn növekedni látta a veszélyt, dr. Gör-gennek mint orvosnak és embernek kötelessége volt a beteget minden öngyilkossági kísérletől megóvni, a mennyiben em-beri erőtlől kitelhet. „Mielőtt elhatározást lehetne megálapítani, megeseit a szerencsétlenség” — mond dr. Gör-gen. Ugyan mennyi idő kell annak „elhatározásához”, hogy egy beteg pilan-atig se hagyassék magára! Is ha szükség volt is kimélni a beteget ingerlékenységére való tekintetből, itt, — hol a szük-ség, számba nem vehető tétel volt, — kétségkívül lehetett elég aravralló módot s eszközt találni, hogy a felügyelés a be-tég által csaknem észrevehetlenül hajtsák végre.

Nem államügyési feladatunk jogilag firkészni, hogy Gör-gen nyilatkozata mennyire kényveti a törvényéseket, Szé-chenyi gróf orvosi gondozásának és felügyeletének vizsgálat alá vételére; az sem feladatunk, a megtörtént szerencsétlen-ség után, hogy a hatóságok figyelmét az ezen orvosnak enged-ményezett téboloda felé fordítsuk. Ezen esetben, mely egy nagyhírű névvel van kapcsolatban, nem leend egyik pontra nézve is szükséges a sajtó felszólítása. — E sorok írására egy rész dr. Gör-gennek bámulatos elvakultsága bír minket, ki ön-védelme által vádolja magát, másrészt pedig az általános egé-szen rendkívüli érdekltség még a legaprólékosabb mellék kör-ülmények iránt is, melyek Széchenyi halálára vonatkoznak.

— Széche nyi holttestének törvényes boncolásából az tűnik ki — a med. Woch. szerint — hogy a lovás a jobb szem-nek volt irányozva, s a koponyatetőt egész a baloldali felső ál-kapocsig széltuzta, a koponya darabjai a szobában szétszórvá hevertek, az agyvelő a balarczfőre, a falak s burorokra tapadva, az agyvelő tömbben finom srét szemek találtak; a tudó ép, a szívlus ernyedt s porhanyó; a jobbvese alsórézén s a belső részekben kinyívások, különben más abnormitás nem létezett; s a balkéz a puskaportól be volt feketedve.

— Bécsből érkezett indósítás szerint, a boldogult gróf Széchenyi István mellett ennek legutolsó életszakában titkári hivatalt viselt Kiss M. Döblingben megörlt, s mint ír-ják, a szerencsétlen kör oly mértékben tört ki rajta, hogy örkön-gőse a dühösségig nőt; szobájába erőszakkal kelle betörni, és csak nagynehezen és többeknek sikerült őt hatalomba keríteni. A szerencsétlen osak néhány hó előtt ment föl Bécsbe, a titkári állomás elfogadására, a gróf által meghívás következté-ben, kinek már a 48 előtti időkben is, melyekre a gróf leggett-gazdagabb éveie esnek, teljes bizalmát s valódi atyai gondosko-dását élvezte. (B. H.)

— A „Morning Post” egy igen meleg és megtisztelő utó-hangot szentel gróf Széchenyi István emlékének.

— 1837-ben volt még egy iskolai szerződés, mely szer-int 1851 május 1-én a szerződötték a kolozsvári ref. főtanoda seniori házába összegyűljenek, mit azonban az akkori idokhez képest még éppen tíz évvel későbbre halasztottak el. A szerző-dők 17-en voltak. A főtanoda Róma nevű szobájában szerző-dtek. E szerint a meg nem jelenők állapotját és elmaradásának okát (betegség, vagy külföldön távollét) írásban tartozott tu-datni, továbbá kötelezték magokat, hogy a szerencsésbék s tehetősébbek elnyomorodott társukat erejük szerint felségítik; sőt e szövetség gyámlolító céljára az időközben elhaló tagok is kötelesek vagyonuk szerint végrendekezni, s szerencsétlen társuknak árvaít is felségíteni.

— A „Delejtű” írja, hogy a temesvári nők oly lelkesedéssel tanulják a magyar nyelvet, hogy az ember nem tudja, bámulja vagy dicsérje-e őket előbb.

— Ertesítés. Midőn e hon „második alapítója” gróf Széchenyi Istvánót a magyar nemzet minden hű fia és leánya mély gyászt visel, e kiáltó közös fájdalom országos szózatában elnémul minden más érzület nyilatkozása. E gyászesemény kö-vetkeztében a tordai olvasó nögyelet igazgató választmánya, helybeli és vidéki részvényesei, úgy a t. cz. közönség értesü-lése végett tudatja, hogy a minden évben, s így e folyó évi má-jus elsőjére is a nögyelet javára kitűzött tánczvizgalom bizony-talan időre elhalasztott. A tordai nögyelet igazgatóválasztma-nya megbízásából nögyeleti elnök Puhl Ignác né.

— A Kisfaludy-társaság főnállása Pesten — melynek célja a Szépirodalom előmozdítása Magyarországon — egy új társasági alapszabályzat helybenhagyása mellett, legfelsőbb helyről megengedtetett.

— Ö cs. kir. Apostoli Főlsége f. évi márczius 28-ról kelt legfelsőbb határozatával a kolozsvári sebészeti tanintézetnél az igazgatói államásra Szabó József orvostudort s ottani tan-árt legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— Pályakérdés kitűzése. Ö cs. kir. Apost. Főlsé-ge legfelsőbb határozmányában legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott, miszerint a Magyarországon bejött hazafiai aján-dékokból eredő, maig különös célra nem szánt s így rendel-

kezhető összegek Magyarországon a lótenyésztés emelésére fordíttassanak, s hogy ezen összegek eme célra legezélsze-rűbb fordításnak kérdése egy 200 és 100 darab arannyal díja-zandó pályafoladat tárgyává tétellessék; egyzersmind pedig, hogy a pesti lóversenyegylet választmánya, melyhez a cs. kir. hadsereg s a magyar gazdasági egyesület képviselői csatolan-dók, a beérkező munkák jutalmára méltó volta fölött végérvé-nyesen határozzon. Ezen legmagasb határozvány alapján Ma-gyarország cs. kir. Főkörmánya pályafoladatul következő kér-dés megfajtását találta kitűzendőnek: „Miképen lehetne Ma-gyarországon a lótenyésztést, tekintettel a rendelkezésre álló fönnb említett pénzeszközökre, melyek értékpapirokban mintegy 250,000 új ft névszerinti összegre s évenként körül-ből 12,000 ft kamatjövdelemre rugnak, legártósabban s legezélszerűbb módon előmozdítani és emelni?” A pályairatok f. é. nyárelő végeig a pesti lóversenyegylet elnökéhez, lovag Heinrich századoshoz, Pesten Trattner-Károlyi-ház 4-dik szám alatt pecsét alatt s jellegével ellátva küldendők be.

A fönnbibi hirdetésből nem értjük, hogy a pályá munkák minő nyelven legyenek szerkesztve? Ha magyarul, úgy ezen intézkedést mint a kormány részéről legelsőlt üdvözölhetjük; és azt is hiszszük, hogy a pályaműnek magyarnak is kell lenni, miután a lótenyésztés kiválólag magyar kezén megy.

Nemzeti színház. — Szeredán ápril 18-án „Parlagi Jan-csi.” Ezen jó irányú s csinos szerkeztű érdekes színművet közönségünk rendszerint szívesen fogadja. Komárominak a czimszerep legkedvezőbb szerepei közé tartozik; s most is sok kedvességgel adta.

Csőtörtők ápril 19-kén Jekelfalusi jutalmául adtak opera-egyleget.

Kolozsvári piacziár. Április 19-én 1860. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 ft 82 kr. — Egyéb búza 2 ft 73 kr. — Rozs 1 ft 82 kr. — Árpa 1 ft 26 kr. Zab — 1 ft 98 kr. — Török-búza 1 ft 82 kr. — Pityóka 1 ft — kr. Marhahús fontja 12 kr új pénzben.

Politikai hírek.

— Lamoricière legújabb lépése nem sok magaszta-lásra talál a szabadelvű sajtóban. Eppen nem tartják elégsége-seknek azon feltételeket, miket a tábornok állított a fővezérség elvállalásához kötött, t. i. hogy ő csak a pápának felelős, s hogy csupán védelmi állásban akar maradni. Hiányzani látnak, ha a tá-bornok szerepe csupán védelmi akarna is lenni, egy kikötést: t. i. hogy a pápai államok kormányzásában módosítás történe-k, minél fogva azt egy Lamoricière politikai elveit való felelő képes legyen jó lelkiismerettel védeni. Ha a tábornok nem tett ilyen kikötést — és sehol se is látszik, hogy ez történt volna — akkor még holnap megeshetik, hogy a híres hőnek egy Mortara-fele ügy vagy a Perugiában történt jelenetek ismellése végett kell kardot rántani s Schmidt és Kalbermatten urak kenyerespajlá-sává lenni. Mondanunk sem kell, hogy határozottan anti-clericalis lapok szólnak ily hangon. Lamoricière tük mielőtt magát e lépésre szánta, kétségkívül meggyőződést szerzett magának afelől, hogy azon ügy, amelynek védését magára vette, ő hozzá méltó, s multjával legszebb öszhangban álló; ő mindenesetre jól megfontolta, ha vajjon nem esik e törbe, s vajjon Napoleon császár a kívánt engedélyt nem csupán azért adta e meg oly ha-mar, hogy egy ránevez csakugyan alkalmatlan ellenét népsze-rűtlenné s ezáltal ártalmatlanná tehesse.

— Az angolokat nem igen hozzák dühbe azon vádak, miket párisi felhivatalos lapok Angolország ellen emelnek, mintha a szicíliai spanyolország zavargásokkal szítottá volna. Az „Inde”-nek egy londoni levelezője egykissé bővebben ereszkedik ki e tárgyra, de csak azért hogy kinyilatkoztassa, mikép Nagybritannia éppen nem gondol Szicília békébevezetésére, hogy ő egyáltalában semmi új függelék nem kíván, sőt inkább szere-ne az általa czipelt sok pogyászból is elhárítani valamit. Azon-ban ezzel még korántsem azt akarja mondani, mintha a jelen dynastiának fennállása Angliának oajtása lenne, s hogy előfor-dulhat esetben Anglia ne adná párlifogását olyatén combinati-onhoz, mely által Szicília az ő befolyása alá jutna a nélkül, hogy éppen „bekebelezés”-nek kellene történni.

— Turin, ápril 11. A savoyai követek értesítették az elnököt, kettő kivételével, miszerint jelenleg nem fognak megjelenni a kamarai ülésben, hozzátéve: hogy a szavazás eredménye annál kevésbbé kétes, minthogy az Alpok, nyelv szokások és kereskedelmi viszonyok Savoyát francziává te-zzik, s az ország bizonyos annyirant, hogy nem fog eldaraboltatni. A „Gazetta di Nizza” szerint a franczia és szárd csapatok elhagyják a várost, a szavazás szabadságot biztosítandók.

Turin, ápril 12. Garibaldinak egy interpellatioja rosálja a kormány eljárását Nizza irányában, mint a szavazás szabadságot sértő. A kamara napirendre tér át azon észrevé-tellel, miszerint remélhető, hogy a kormány az alkotmány elvek szerint megóvni tudandja a szavazás szabadságát Savoyá-ban és Nizzában.

Turin, ápril 10. Itt egy ideig szó volt arról, hogy a kí-rályt florencei útjában az egész parlament kísérni fogja és ez ezért történe-k, hogy a király távolléte ideje alatt valami heves vita ne fordulhasson elő a parlamentben. A rajnai lap szerint most a dolog így áll: a parlament nem fogja ugyan mint testület kísérni a királyt, de a képviselőknek tudokra van adva, hogy a király kíséretében mindnyájuknak helyök lesz, valamint Florenzben is minden hivatalos ünnepélynél. S e szer-int igen valószínű, hogy a képviselők nagy része nem fogja elszalzaztani a kedvező alkalmat a „bellissima Firenze” látá-tására, miután ez idő alatt a parlament úgy is el lesz napolva. Ugyanezen lap tudósítása szerint az angol követen kívül a franczia sőt a svájci és török követ is kísérni fogja a királyt útjában. A tr. lap szerint Victor Emanuel 8 napig fog Toscaná-ban maradni, azután indul az emiliati tartományokba s ott hét napot fog töltetni részint Bolognában, részint Parmában és Mo-denában, Farini Bolognában fogja várni.

— A triesti lap szerint a turini kamara korelnökének Quaglia tábornoknaktemetése alkalmával a nép hangos örömmel üdvözölte Garibaldit s oly mozgalom keletkezett, hogy az egész temetés rendetlenségbe jött miatta. A tábornok kénytelen

volt beszédet tartani a néphez. A nemzetőrség zenekara 8-kán esti-zenével tisztelte meg őt s a nagy tömeg zajosan éllette Garibaldit s az olasz Niz zát. Erre Garibaldi az ablakhoz ment s onnan körülbelül a következőket mondta a sokaságnak: „E nyilatkozat Olaszország fővárosának egy rut hűlen cselekvény elleni nyilatkozata; oly nyilatkozat, mely egy nagy néphez valóban méltó és azt tanúsítja, hogy minden tartományának kötelessége a többiekért solidaris kezességet vállalni. Szegény feláldozott szülőföldem nevében, egész Olaszország s az emberiség nevében köszönöm a főváros polgárainak e nyilatkozatát, melylyel kárhoztatják azon nemtelen és erkölcstelen tettet, melyet legközelebről végre akarnak hajtani.”

— A szicíliai lázadás még ma sem vagyunk tisztában. A nápolyi réssletes tudósítások ápril 7-éről, nevezetesen a „Journ. des Deux Siciles” közlései, melyeket távirati kivonatokból már ismerünk, előtűntek fekszenek ugyan, melyek szerint a palermói győzelem óta az egész szigeten csend uralkodik; de ezekben is föl fog tűnni annak bevallása, hogy a fegyverzett népospartok a szomszéd vidékekre szorultak, miből, azok üldözötése dacára, legalább a lehetőségképp következtethető az, hogy ama szétszórott tömegek másutt ismét összpontosultak, vagy összpontosultak törekszenek. Tudjuk, hogy a sziget beljéből, bár turini és marseillei uton, ily összpontosulásról csakugyan érkeztek is hírek, s a rendes tudósítások mintegy tíz ezer emberre teszik az ott összegyűlt fölkelőket. Azalatt Messinában is kitört volna a lázadás, s a Meandre gőzös arra haladtakor 8 és 9-ke közt egész éjjel hallott volna ágyuzást és fegyverropogást, de a harcznak kimenetele felől semmi hírt sem hozhatott. Azóta érkeztek ugyan már ápril 12-éről hivatalos sürgönyök, de ezek Messináról semmit sem szólnak; miből természetesen azt szabadna következtetni, hogy ha a Meandre híre valószínű, hogy a fölkelés e városban még elnyomva nem volt, miután ez eredményt kétségtelenül jelentette volna.

A korábbi és újabb tudósításokat tehát egybevetve legfőbb az tűnik ki, hogy Palermóban a fölkelés 4-én elnyomtatott; de hogy vajjon már más nap nem kezdődött-e újra a harc, s vajjon általában a sziget véres harc színhelye-e e perczen, vagy tompa fojtott csend tanyája, erre nézve még nincsenek biztos tudósításaink. Mi Palermót illeti, feltűnő, hogy f. hó 5-én az ott lakó és létező összes angolok, mint a „Times” tudósítva lön, elhagyják a várost és kormányuk hajóira szálltak, mit bizonyára nem tettek volna, ha ott a csend legalább is biztosítva leendett. Mind ebből azonban annyi mégis kitűnni látszik, hogy habár a helyzet a nápolyi kormányra nézve nem is oly rossz, mint azt az „Opinione” lefesti, de mégis távol van attól, hogy megnyugtatónak nevezethetnék. Föltűnő körülmény mindenesetre, hogy Párisban a piemonti követ, a mint Nápolyból f. hó 11-éről szóló sürgönyöket vett, azonnal a császárságot siettet, mit bizonyosan nem teendőt oly sürgősen, ha hogy azok fontos tartalommal nem bírtak volna. Föltűnő továbbá az is, hogy Turinban a nápolyi és szicíliai menekültek már is bizonyos diadalról beszélnek, s a két szicíliai királyságnak Victor Emanuel kormányra alá helyeztetését biztossá nyilat kimondják.

Tudjuk, hogy főleg az angol befolyást vádolják mint a fölkelés alattomos szítóját; az angol követ azonnal a forradalom kitörése után kötelességének tartja a királyhoz sietni, s kormányát e részben tisztára mosni, mit annál inkább hitt teendőnek, mert hír szerint Palermóban angol matrózok is vettek részt a fölkelésben, s néhány közülük el is esett. E matrózok a követ szerint egy máltai bárkáról valóknak lévén, csupán verekedési viselkedésből keveredtek a fölkelésbe, a miért természetesen nem kerülendik ki büntetésüket. Vajjon a követnek sikerült-e a királyt teljesen megnyugtanni? Bizton nem tudjuk. A király őt hidegen fogadta, mond a hír, miből azt következtethetnénk, hogy ő felsége nem igen volt idegen azon gyanútól, mely ellen a követ tiltakozott, s ha a követ aztán elégedetlenebb távozott is, ebből még nem következik, hogy a királyban valóban tartós megnyugvást hagyott hátra.

— A török szultánnak is mint amolyan sokbirtoku gazdának tav-szra kelve szaporodnak a dolgai. Mint írják, a porta husz zászlóaljt küld egyszerre a ruméliai hadsereg erősítésére és az orosz diplomácia Stambulban elkezdte csatározását, melyet a minden órán megérkezendő francia követ csak secundálni fog. Különösen Szerbország ügye jelenleg a diplomáciai küzdelesek tárgya. A porta ugyan is nem nézhetvén jó szemmel a Szerbia s Montenegró közti sok közlekedést, nem rég figyelő hadat rendelt a két barát közé, a miért ezek panaszt emeltek Stambulban, az orosz követben pedig a legerélyesebb pártfogónak örülhetnek, a ki a török hadsereg felállítását „ok nélküli kihívásnak” bélyegzi, s megszüntetését kívánja. Az orosz czár tehát nem számít meg a szél szlovák pártfogója lenni, s most már Franciaország is az ő részén van.

— Rebesgetik, hogy az orosz kabinet a bécsi kabinettel tudatta volna, hogyha a hatalmak a svájci ügyben Franciaországra valami nyomást akarnának gyakorolni, a czár kormánya ily lépésben soha részt nem venne, és így konferenciát is csak akkor fogadna el, ha Franciaország maga kívánja. Mindezt, ha való, újabb jele a Franciaával rokonszenvező Gorceakoff herceg egészsége megerősültének. Nagy ideje hát, hogy való is legyen a mit a „N. Pr. Ztg.” tudni akar, t. i. hogy alkalmasint sikerülni fog az Anglia, Poroszország és Ausztria közli egyezkedés a fenyegtetett Svájc érdekében — a miben egyébiránt nagyon kétkednek; mert sugalmazott bécsi lapok szerint Ausztria bizony nem hajlandó magát kitenni Svájcért s Angol- és Poroszország legfeljebb nyelvek s jegyzékek fényve-reivel fognak éleskedni.

— Ujabbak. — Páris, ápril 15. Egy Marseilleből érkezett sürgöny megerősíti a Messinában kiütközött zavarokról tudósítást, melyek azonban már hétfőn reggel elnyomattak. A fölkelők egy részben a síkföldre üzentek szét. A tegnap Marseillebe érkezett gőzös azon tudósítást hozza, hogy Palermóban ismét folyást nyugalom uralkodik.

— A szicíliai lázadás két ponton le van győzve;

de a szigeten még nincsen megsemmisítve. Palermóban úgy mint Messinában sikerült ugyan a kir. csapatoknak a fölkelőket minden elfoglalt pontról elszorítani, de valamint a palermói lázadók ismét Monrealóban pontosultak össze, úgy a messinai fölkelők is szinte 24 órai elkeseredett harcz után a vidékre szedlettek, s ott ügyekettek összpontosulni.

— Turin, ápril 12. A nizzai kerületbeli polg. mesterekhez egy körlevél intézettel, melyben azok arról értesítetnek, hogy Franciaország az egyes községeket felelősekké teendő a szavazás eredménye iránt. Továbbá a polgármestereknek megfogadtott, hogy az ellenszegülőket a központosí hatóságnak nevezék meg. A püspök egy körlevelében kötelességnek nevezi a Franciaország melletti szavazást. A „Nizzardo” cz. lap, mely az ujra megjelenést megkísértő, lefoglaltatott s a szerkesztő befogatással fenyegette. A hegyi községekbe követek küldettek azon telt-hatalommal, miszerint a szavazást szabályozzák s vezessék, s az ellenszegülő községátancsokat oszlassák föl.

— A francia „Moniteur” szerint a nizza-városi szavazás eredménye 6810 igen (csatlakozás Franciaországához) 11 nem.

— Turin, ápril 14. A parlament május 1-ig elnapolatott.

— A szárd király Buoncompagny s több követ kíséretében Florenczbe elutazott. Hír szerint a külhatalmasságok képviselői nem kaptak hivatalos meghívást. — Turini levelek szerint az egyházi állam odahagyásával egészen felhagytak: Thouvenel ezt hivatalosan jelentette Cavournak. Hír szerint a pápa Anconába fog menekülni, mielőtt az elárkolt tábor elkészül, a melyen Lamoricière dolgozott.

— Az angol alsóház ápril. 17-ki ülésében a tengerészeti költségvetés fölött tanácskoztak. Napier nzt kívánta, hogy az angol hajóhad a francziával egyenlő lábra állítsassék; ő a csatornahajóhadat nem találja elégségesnek.

— A „Pr.” nevezetes híreket közöl Oroszországnak a dunai fejedelemségek iránti terveit illetőleg. Odessától Besarabiáig — mint írják — telemes csapatösszpontosítások s katonai mozdulatok történnek, a mint gyanítják a fejedelemségek megszállása tekintetéből sat.

— Bern, ápril 16. A szövetségtanács hivatalosan megczáfolja francia lapok azon állítását, mintha Franciaországának Savoya elosztása felett különserződényt javasolt volna. Oroszország a szövetségtanács congressusba meghívó iratára jóakarólag, beléegyezőleg válaszolt.

— Omer pasa kiesett volt a szultán kegyéből, most ismét visszaesett abba. Az eset mint látszik nagy szerepet viszen Törökországban. A bekövetkező események tekintetéből a szultán jónak látta elegendő vezérét a ruméliai hadsereg fővezérévé kinevezni.

Bécsi börze. Apr. 18-kán: Nemzeti kölcsön 79. — pft. — Metalliques 5 pcentes 69.10. — Urbéri papírok: magyar 73. — erdélyi 68.75. Bankrézvény 860. Korona 18.30. Cs. k. arany 6.34. Ezüst 32.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(932)
1044.

polg.

Végzés.

A kolozsvári cs. kir. megyetörvényszék ezennel közzéteszi, hogy Szentpéteri Zsigmond és társainak báró Bánffy Zsigmond ur ellen beadott, s f. évi január 28-dikán 1044 szám alatti beiktatott kérelme folytán utóbbinak 95,557 ft 45 $\frac{1}{4}$ kr-ra becsült nemesi birtoka Bánffy-Hunyadon és ahöz tartozó Nagy-Seber, Sárvasár és Segeristyében mindenestől törvényszéki határozatnál fogva el fog árvereztetni, mire az engedély következő feltételek mellett adatott meg:

1) Báró Bánffy Zsigmondnak nemesi birtoka Bánffy-Hunyadon törvényszékieleg megállapított 93,557 ft 45 $\frac{1}{4}$ kr kiküldési ár mellett fog árvereztetni, s azon alól csak a lehető 2-dik határidő eredménytelen lefolyta után fog eladatni.

2) A vásárolni szándékozó az árverezésnél a kiküldési ár 5%-át tartozik mint bánátpénzt a bizottságnál letenni, mely összeget az első mindjárt az elálláskor tartozik a becsár 10%-ig kiegészíteni.

3) A vevő a megállapodás napjától fogva a megvett jószág birtokába lép, s tartozik az alól és terheket hordozni.

4) A becsár 10%-án feljúllevő hátralékot a vételárból tartozik a vevő két egyforma, 3 hónapi időközre számítandó részletben befizetni.

5) A vevő ez idő alatt a betáblázott hitelezőkkel a fizetési határidő meghosszabbítása iránt tetszése szerint egyezkedhetik, s a végrehajtásra két határidő u. m. augusztus 17-dike és november 17-dike 1860-ban délelőtti 10 óra e törvényszéknél tüzetik ki.

Felszólítatik tehát minden venni-szándékozó azon megjegyzéssel, hogy az ajánlatéthezi becsátás előtt a becsár 5%-t mint bánátpénzt letenni, s azt a vevő azonnal az megállapodás után 10%-ig kiegészíteni köteles, s hogy a vevő a birtokon lévő zálog-terheket, a mennyiben a vételárból telik, a bíró utasítása szerint, elvállalni tartozik. A becslési jegyzőkönyv és az árverési föltételek az irodában megtekinthetők s azokról másolat vehető, valamint a birtokon lévő terhekről, ha kívántatik a betáblázási könyvből kimutatás adatik.

Egyszersmind mindazok, a kik bár nem kaptak különös értesítést ez eladásról, de a telek-könyvben bejegyzés következtében e birtokhoz zálogjogot követelnek, e ennel felszólítatnak, hogy azt a birtok eladásig jelentsék be, ellenkező esetben maguknak fognak köszönni, ha a vételár elosztásánál mellőztetni, s abból, a mennyiben a vételár a kijelentett követelések által kimerítettik, egészen kizárva lesznek.

A kolozsvári cs. k. megyetörvényszék tanácsából.

Kolozsvárt, febr. 9-én, 1860.

A cs. kir. elnök helyett
Bíró.

(933)
Sz. 2272. 1860.
1042.

Pályázati hirdetés.

A magas cs. k. belügyminiszteriumnak f. évi ápril 3 ról 10 266 szám alatt kelt kibocsátványánál fogva a jövő 1860—61 iskolai év kezdetével a cs. k. Teréziai akademián Bécsben egy erdélyi államalapítványi hely évi 500 p. forintnyi ellátási pénzzel és 100 p. forintnyi ruházati pótpénzzel leszen betöltendő.

Ezen alapítványi helyre pályázhatnak valamenynyi erdélyi ifjak.

Az eziránti kérvények a magas cs. k. belügyminiszteriumhoz intézendők, azon legfőbb 1860. május 20-ig ezen cs. kir. helytartóságnál adandók be, és azok a keresztlevéllé, az oltsági és

(1—3)

egészségi bizonyítvánnyal, továbbá minden iskolai bizonyítványokkal ellátandók, s azonkívül még az aziránti nyilatkozatot kell tartalmazniok, miszerint a kérelmezők az évi mellékes költségeket körülbelül 190—200 p. forintig sajátból hordozhatják és hordozni akarják.

Szabályszerű életkoruk a kérelmezőkre nézve az elért nyolczadik és meg nem haladott tizen-negyedik életév van meghatározva.

Nagy-Szeben, ápril 15-én, 1860.

Az erdélyi cs. kir. helytartóságtól.

(929)

Hirdetmény.

(3—3)

A kolozsvári cs. kir. kerületi hivatalnak mult év 3-dik októberben 7500 számok alatt kelt rendelete szerint. Felvinez községének saját kérelmére a minden kednap hététi vásár megtartása engedtetett. Mi ezennel köztudásul adatik.

A cs. k. járáshivatal.

Bágyon, április 6 kán 1860.

Cs. kir. járási főnök.

NEM HIVATALOS.

(934)

(1—3)

Hirdetés.

Közhirre tétetik, miszerint a sztojkai fürdő-intézet e folyó évi nyári szakra haszonbérbe adandó, mindennemű épületeivel és jogaival együtt. Az erre vonatkozó föltételek a tulajdonosnál megismerléhetők, mai naptól fogva, egész e folyó hó utolsó napjáig, és pedig: belső-szén-utca 159. sz. alatt Krémer-féle házban földszint.

(853)

Stein Jánosnál Kolozsvárt előfizethetni:

A magyar királyok arczképesar-nokára.

Az első lap az Árpádházból már megjelent és átvethető. — Előfizetési ára a két lapnak 7 frt, az elsőnek külön 4 forint.

A MAGYAR NEMZET CLASSICUS IRÓI, évenként 10 kötet. Előfizetési ára 5 uj forint. Az első évfolyam megjelent. Tartalma: Kisfaludy Károly minden munkái, 8 kötet. Költsei Ferencz munkáiból a két első kötet. A második évi folyam sajtó alatt van.

Dr. Horvát M. **MAGYARORSZÁG TÖRTÉNELMÉRE,** mely uj, olcsó, bővített és javított kiadásban jelenik meg 4 kötetben. Előfizetési ára a két első kötetnek 4 uj frt. Az első kötet megjelent. Tartalma: „A magyar nemzet Európába költözésétől 1301-ig.

(926)

(3—3)

Méltóságos báró Bornemisza János ur szent-lászlói udvarában, egy szép 4 éves bika eladó lévén, ezennel a venni akarok értesítetnek. — Ara 150 uj forint.

(928)

(3—3)

JANKY ANTAL N.-Váradon

ajánl friss csiraképes
magyar és franczia luczerna, stajer-lóhere és burgundi répa magokat jutányos áron.

Ugyan csak Stein Jánosnál kaphatók:

ETHEL LAKA,

vagyis Atilla hun király birodalmi székhelye, történelmi vizsgálat, írta Révész Imre, ára 60 kr.

Rövid utasítás egy 20 hold területű

VALTÓ GAZDASÁG

rendezésére kis birtokosok számára.

Az erdélyi gazdasági egylet kívánságára

IRTA

B. BÁNFFY JÁNOS,

KIADTA

az erdélyi gazdasági egylet.

Második kiadás

Ára 36 kr o. é.

BORONKAI MARGIT.

Történelmi regény.

IRTA

DÓZSA DANIEL.

2 kötet, 16-todrét, fűzve 2 forint oszt. értékben,

AZ EV. REF. FÜTANODA KÖNYVTÁRA (Belső farokautósa 74 sz.)